

[Duborg.]

staaelsen af hele Liberalismens Væsen, at det, der er det liberale Samfunds Grundlag, er netop dette at skabe en Balance mellem de forskellige Erhvervs Produktionsvilkaar ad naturlig Vej, ad den frie Udviklings Vej; denne Balance er en Forudsætning for et liberalt Samfunds Tilværelse og Fremgang, og følgelig maa vi, saa længe vi hævder en liberal Politik, gøre dette til et af enhver Tids Hovedspørgsmaal i økonomisk Henseende.

Den højtærede Landbrugsminister er jo blevet en meget ivrig Tilhænger af den nye, socialdemokratiske Nationaløkonomi, som i alt væsentligt gaar ud paa dette, at det fremmer den almindelige Velstand i Landet, naar man sætter mange Penge i Omløb, naar der opkræves store Skatter, og der udbetales store Lønninger, naar Omkostningerne ligger højt, idet der tjenes meget ved en saadan Driftsform.

Jeg tror, at denne Teori, som det her ikke er Tiden til nærmere at komme ind paa, i sig selv er et af de mest besynderlige Vildskud indenfor en misforstaaet Socialisme. Den højtærede Landbrugsminister gik endogsaa saa vidt i sine Udtalelser herom i Forbindelse med Talen om en Lettelse i Formueskatten, at han sagde — det staar Sp. 1050 —, at man kunde befrygte, at en saadan Lettelse vilde give sig Udslag i, at de Mennesker, der fik Skattelettelse, satte Pengene i Sparekassen, eller, hvad endnu værre var, at de brugte dem til Luksus. Den næstværste Forbrydelse mod Økonomiens Love efter den højtærede Ministers Udtalelse er at opspare Kapital: endnu værre er altsaa Luksusforbruget, men Opsparing af Kapital er altsaa det næstværste, man kan anvende Penge til.

Jeg vil ikke haabe, at den højtærede Landbrugsminister har Tilslutning til denne Opfattelse hos den højtærede Finansminister, og jeg tror heller ikke, at det er Tilfældet. Hele denne Teori: Brug bare meget, saa tjener andre meget, lyder jo tiltalende, men hviler paa en fuldkommen økonomisk Vildfarelse. Dens sande Virkning og dens ret hurtige Virkning vil blive en Stagnation, fordi al Produktion — saa er det ganske ligegyldigt, om det er liberal Produktion eller det er kommunistisk Produktion som i Rusland — netop hviler paa en umaadelig Kapitalopsparing. Selve den moderne Civilisation er jo en Kapitalproduktion, det er den lige saa vel i Rusland som i Danmark, Rusland trænger lige saa haardt til Kapital for at øge Produktionen, som det mest liberale Samfund gør,

i den Henseende kommer man ikke udenom de almindelige økonomiske Love.

Jeg vil gerne lige bemærke, at man overfor Spørgsmaalet Rationalisering af Industrien, et Spørgsmaal, som ogsaa har været stærkt debatteret under denne Finanslovbehandling, ogsaa der i og for sig gør sig til Talsmand for de samme Ideer, at det væsentligste ved Rationaliseringen af Industrien skal være dette, at Arbejderne faar mere i Løn og kortere Arbejdstid.

Ogsaa dette lyder umiddelbart tiltalende, ikke blot for Arbejderne, men i Virkeligheden for alle, men er der Sandhed i det, er der Bærekraft i en saadan Økonomi? Det vil jeg ganske kort og klart benægte, det er der ikke, og jeg vil til Belysning deraf sige, at hele denne Teori hviler paa den grundlæggende Vildfarelse, at Levofodens Hævelse sker fornemmelig ved, at større Beløb sættes i Omløb, altsaa i dette Tilfælde ved, at Lønninger bliver større. At det er den Vej, man skal, at Levofoden skal hæves, det er i og for sig ikke forkert, men det er delvis forkert, og jeg vil ogsaa tilføje, det er i Hovedsagen forkert. Den væsentligste Mulighed for en Hævelse af Levofoden er, at Varerne bliver gjort billigere.

Lad os tage et nærliggende Eksempel. Hvis Lønnen forhøjes 10 pCt. og Varerne stiger, kan det godt blive en Fordel, en lille Fordel, for de Mennesker, der faar denne 10 pCt.s Forhøjelse, men for alle de øvrige, — som i Regelen vil være de 90 pCt. af Befolkningen — vil det være Tab.

Hvis man derimod gaar den rationelle Vej, som er i god Overensstemmelse netop med den liberale Nationaløkonomi, at man ved sin Forbedring i Produktionen stadig tilsigter at gøre Varerne billigere, saa kommer der en Højnelse i Levestandarden, der kommer alle Samfundets 100 pCt. til gode.

Jeg tillader mig derfor at fremsætte den Paastand, at Socialdemokratiet er kommet ind i en Blindgade ved denne Opfattelse af Nationaløkonomi. Hvis Rationaliseringen kan blive gennemført paa den fornuftige Maade, at det giver stor forøget Produktion eller rettere sagt billigere Produktion, hvilket vil betyde det samme som forøget Produktion, da Købeeynen stiger lige saa fuldt ved en Sænkning af Priserne som ved en Højnelse af Lønnen, saa vil Rationaliseringen blive et Middel og maaske et uanet stort Middel til almindelig økonomisk Fremgang for alle Samfundets Erhvervsklasser. Men hvis man indskræn-